

- ✓ bez cementu
- ✓ bez piany montażowej
- ✓ bez pustaków
- ✓ bez gipsu

PORADNIK

BUDOWANIE BEZ CEMENTU I GIPSU

25 SPRAWDZONYCH OD
TYSIĘCY LAT
NATURALNYCH
ZAMIENNIKÓW

UNIBUILD OD AUTORÓW

Po co właściwie stosować naturalne zamienniki dla “zwykłych” materiałów budowlanych?

- Po pierwsze: do budownictwa zabytkowego, które niszczeje szybciej, gdy w materiałach renowacyjnych znajduje się gips i cement — pisaliśmy o tym w osobnym poradniku, do którego link znajduje się na końcu tego artykułu.
- Po drugie, jeśli cała filozofia budowy domu jest oparta na idei budownictwa naturalnego, to takie też powinny być materiały wykończeniowe i budowlane — tylko wtedy jest możliwa swobodna cyrkulacja powietrza, a tym samym pieniądze wydane na drogi system ociepleń czy zabezpieczania zabytkowych murów przed wilgocią nie zostaną wyrzucone w błoto.
- Wreszcie jest i trzeci powód: coraz więcej alergii i podrażnień.

Dla nas każdy z tych powodów jest ważny, a poniższy poradnik ma za zadanie pomóc znaleźć alternatywy tym, którzy remontują zabytek lub po prostu chcą budować bardziej naturalnie.

Z TYM PORADNIKIEM ZNAJDZIESZ ZAMIENNIKI DLA:

PIANY MONTAŻOWEJ.....	4
TYNKÓW GIPSOWYCH....	5
CEGIEŁ, BLOCZKÓW, PUSTAKÓW....	10
CEMENTU....	11
GŁADZI....	14
ZAPRAW....	14

SILIKONY, PIANY, AKRYLE

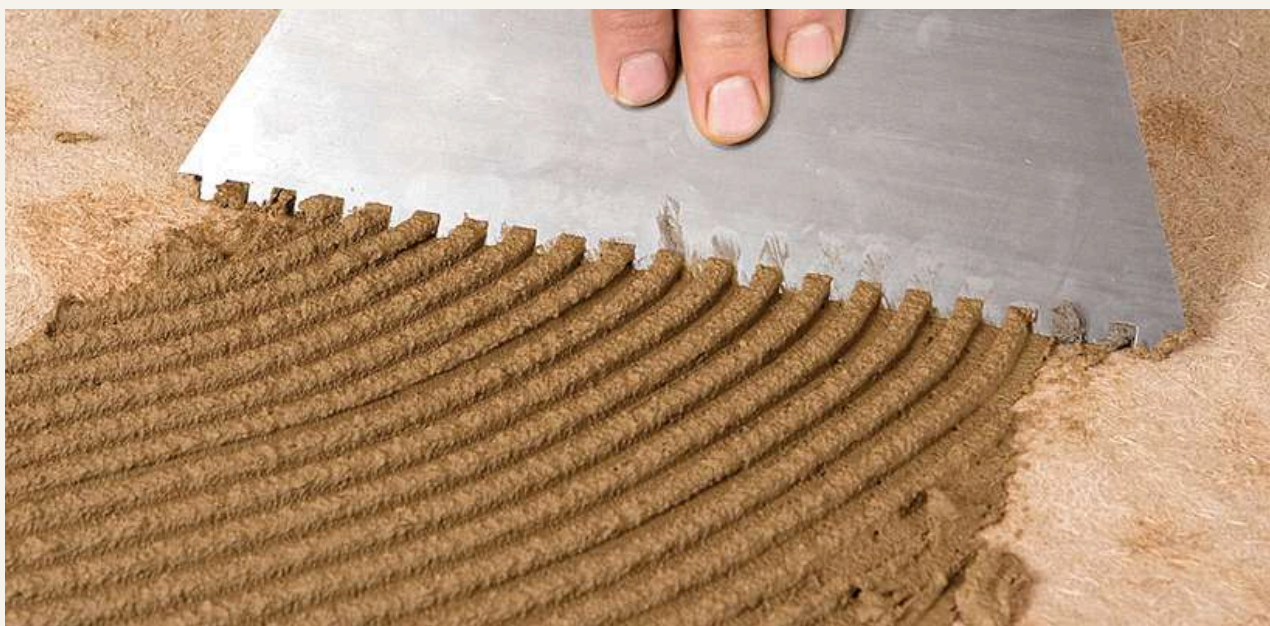
Silikony

Nie da się ukryć, że dość trudno (na razie) naturalnie zastąpić silikon czy fugę; istnieją jednak bardzo dobre receptury uszczelniające do drewna **na bazie pyłu drzewnego**.

Piana uszczelniająca (np. okna)

W miejsce piany uszczelniającej w domach z bali polecana jest wełna owcza — na Podhalu nadal stoją domy tradycyjne, w których wełna owcza w warkoczach była w ten sposób stosowana 100 i więcej lat temu. Dziś istnieją już gotowe pakiety izolacyjne do okna dachowego z owczej wełny, co może znacznie ułatwić pracę nieorientowanemu czy nieprzekonanym budowlancam. Warto tylko znaleźć ekipę z tradycjami, która zna i potrafi zastosować tego typu rozwiązania.

TYNKI GIPSOWE I CEMENTOWE

Wbrew pozorom istnieją tynki bez cementu i gipsu, a do niektórych zastosowań znacznie przewyższają te zwyczajne. Zasadniczo dzielą się one na:

- tynki gliniane
- tynki wapienne
- tynki wapienno-gliniane

- Tynki wapienne

Są wytwarzane głównie z pyłu wulkanicznego (pucolany) i czystego wapna hydraulicznego.

Ważne! Obecnie niektórzy producenci stosują również pucolany ze... spalin odzyskiwanych ze spalania w kotłowniach; warto więc tym bardziej zwracać uwagę na pochodzenie produktu.

Największym mitem jest to, że tynk wapienny może posłużyć ewentualnie do bielenia i wykończeń, podczas gdy przy jakichkolwiek problemach z murami trzeba użyć tynku silikonowego czy akrylowego. Jest dokładnie odwrotnie, a poniżej tylko kilka naturalnych, przetestowanych od tysięcy lat zamienników:

 CO DO CZEGO? NATURALNE PRODUKTY OTTERBEIN:			
	Unikalne właściwości	Do zabytków?	Na zewnątrz?
historyczny tynk czystowapienny CS I	naturalnie reguluje wilgotność	Tak	Nie
historyczny tynk czystowapienny CS II	do elewacjach z kamienia, cegły i starych tynków	Tak	Tak
porowaty tynk renowacyjny	tynk osuszający do murów wilgotnych i zasolonych	Tak	Tak
tynk wapienno-trasowy	oparty na trasie FL B 2 (NHL 80, P 20)	Tak	Tak
zaprawa iniekcyjna	do wypełniania szczelin i ubytków	Tak	Tak

 CO DO CZEGO? NATURALNE PRODUKTY OTTERBEIN:			
	Unikalne właściwości	Do zabytków?	Na zewnątrz?
<u>zaprawa</u> zbrojąco-wapienna	do klejenia, zbrojenia oraz renowacji podłoży	Tak	Nie
<u>tynk</u> termoizolacyjny wapienny	do systemów dociepleń	Tak	Nie
<u>tynk</u> szczepny wapienny	zaprawa do trudnych podłoży	Tak	Nie
lazura wapienna	niekryjąca (niewypełniająca) powłoka wapienna	Tak	Nie
szlam gruntująco-szczepny	poprawia przyczepność i wyrównuje chłonność	Tak	Nie

	Unikalne właściwości	Do zabytków?	Na zewnątrz?
zaprawa kotwiąca	do zalewania systemów kotwiących	Tak	Tak
zaprawa wiążąca MG II	do murowania i spoinowania zabytków z szerokimi spoinami	Tak	Tak
zaprawa wiążąca MG IIa	do wąskich fug i prac wymagających wysokiej dokładności	Tak	Tak
wapno hydrauliczne	składnik zapraw tynkarskich i murarskich	Tak	Tak

Zwykła chemia budowlana i naturalny zamiennik

tynek gipsowy → wapienny tynek wykończeniowy

tynek wapienno-gipsowy → tynek czystowapienny do wewnątrz

tynek mozaikowy zewnętrzny → gładź wapienna o wysokim połysku Calcea

tynek "szlachetny" silikonowo-akrylowy/ tynek akrylowy/ tynek silikonowy do elewacji → tynek termoizolacyjny wapienny Calcea do zastosowań zewnętrznych

tynek mineralny do tworzenia struktury "baranka" na elewacji (cementowy) – > historyczny tynek czystowapienny na zewnątrz – gruboziarnisty CS I

Ważne! Jak pisaliśmy już w poradniku na temat renowacji zabytkowych murów, droższy, specjalistyczny tynek wapienny to inwestycja w długie i zdrowe życie muru, podczas gdy często nie da się już odwrócić skutków zniszczeń wywołanych stosowaniem nowoczesnych zamienników.

- **Tynki gliniane**

O ile tynki wapienne są często specjalistyczne i służą do "ratowania" murów zabytkowych i zniszczonych, to tynki gliniane świetnie uzupełniają ściany domów z gliny i słomy (tynk gliniany bazowy do tzw. obrzutki) i wykończenia dzięki kolorowym, strukturalnym tynkom, o których szerzej pisaliśmy już tu:

[14 gotowych pomysłów: jak wykończyć tynki gliniane?](#)

- **Tynki wapienno-gliniane**

Tynk gliniano-wapienny wyróżnia się lepszą wytrzymałością i odpornością na uszkodzenia w porównaniu do tynków tylko glinianych lub tylko wapiennych. Skutecznie reguluje wilgotność powietrza i jest odporny na pleśń dzięki antybakteryjnym właściwościom wapna. Zapewnia estetyczne, gładkie wykończenie i nie wymaga specjalistycznej aplikacji.

Czy wiesz, że... recycling płyt gipsowo-kartonowych jest możliwy, ale na razie tylko wtedy, gdy gips jest 'czysty", tzn. nie pokryty farbami, klejami, tapetą, styropianem itp. Również z tej perspektywy warto zadbać o naturalne tynki wapienne czy gliniane, które nie będą przeszkodą w recyklingu (można też zrezygnować z materiałów typu płyty gipsowe na rzecz zamienników do rozłożenia w ogródku, jak płyty z siewki słomianej, włókna drewnianego, gliniane ścianki działowe etc.).

CEGŁY, BLOCZKI I PUSTAKI

Wypalana cegła ze śladami palców rzemieślnika ma swój klimat, ale już ściany z bloczków czy pustaków nie zawsze dobrze uzupełniają zamysł osób, które chcą mieszkać naturalnie. Tutaj możemy polecić ideę naturalnego betonu konopnego hemp-crete, którą przez lata propagował Wolf Jordan. Szerzej opisaliśmy ją tu:

[Hempcrete — jak zrobić beton konopny \(i czy warto\)?](#)

A jeśli chodzi o coraz trudniej już dostępne historyczne porozbiórkowe cegły — pewnym wyjściem mogą być jeszcze cegła suszona: bez cementu, za to z gliny, trocin drewnianych i słomy. Świetna jako wypełnienie ścian w konstrukcjach szkieletowych. W Unibuild mamy ją w ofercie jako jedni z pierwszych w Polsce.

CEMENT

Jak już wspomnieliśmy, cement nie zawsze sprawdza się w budownictwie naturalnym, a zabytkowe mury może wręcz osłabiać. Inwestorzy bardzo często wybierają cement, bo po prostu nie wiedzą o alternatywach, którymi mogą być chociażby wylewki wapienne, bazujące na naturalnych wapnach hydraulicznych takich jak NHL 2 i NHL 5. Są one tradycyjnie stosowane w renowacji budynków zabytkowych ze względu na paroprzepuszczalność, odporność na obciążenia i naturalny wygląd.

Więcej: Wylewka wapienna – naturalna alternatywa dla posadzki cementowej

ZAPRAWY BUDOWLANE

Czy zastanawiałeś się kiedyś, jak powstawały rzymskie freski na ścianach wznoszonych najczęściej z kamienia polnego lub wykutych w skale?

Sekretem było wykorzystanie wapna hydraulicznego, pucolanów i kruszywa o odpowiednim uziarnieniu, co razem dawało zaprawę wapienną, która idealnie przylegała do nierównych podłoży. Poniżej kilka alternatyw na bazie naturalnego wapna hydraulicznego, pucolanów czy piasku:

Fix do naprawy kamienia → zaprawa iniekcyjna

Zaprawa betonowa → zaprawa kotwiąca

Zaprawa tynkarska → zaprawa wapienna szczepna

Zaprawa murarska → zaprawa wiążąca do zabytków

HISTOCAL MG II

PODKŁADY GRUNTUJĄCE

Nie jest tak, że jeden gliniany czy wapienny tynk służy do wszystkiego; poniżej tylko kilka produktów, które odpowiadają na różne problemy z podłożem podczas remontu i budowy domu:

Nierówne podłoże

Można je wyrównać grubszą warstwą bazowego tynku glinianego, który pozwala nawet na tworzenie elementów dekoracyjnych w ścianach, jak parapety czy wykusze.

Podłoże o niskiej przyczepności

Tu pomocna może być wapienna farba gruntująca i szepna, która poprawi właściwości najtrudniejszych podłoży, zachowując przy tym ich paroprzepuszczalność.

Za bardzo chłonne podłoże

Chłonne podłoże (np. płyta gipsowa czy tynk gliniany) warto zagruntować glinianym podkładem, który zaizoluje powierzchnię od farby nakładanej w kolejnym kroku. Jednocześnie wciąż umożliwia przepływ powietrza pomiędzy pomieszczeniem a wnętrzem przegrody, zapobiegając rozwojowi pleśni.

Specjalistyczne zastosowania (np. freski)

Współczesne podkłady nie nadają się do tego, by odtworzyć historyczne freski — w przeciwieństwie do tradycyjnej wapiennej lazury. To niekryjąca powłoka do stosowania na najtrudniejszych podłożach, takich jak kamień, stiuk czy stare warstwy tynków.

KLEJE I ZAPRAWY KLEJOWE

Kleje są jednymi z najbardziej szkodliwych materiałów budowlanych pod kątem ilości szkodliwych cząsteczek, które wydobywają się z nich w czasie schnięcia (i później w wysokich temperaturach). Jednak może się wydawać, że alternatywa nie istnieje — szczególnie tam, gdzie podłóżę wymaga zbrojenia. Ciekawostką może być tu wapienna zaprawa zbrojąco-klejąca Otterbein, która służy do klejenia, zbrojenia oraz renowacji podłóg mineralnych w systemach ociepleń wewnętrznych i zewnętrznych.

GIPSY I GŁADZIE

Ponieważ gips jest jednym z najbardziej pyłących materiałów budowlanych powszechnie występujących przy każdym remoncie, nasuwa się pytanie, czy da się go czymś zastąpić choćby w sypialniach czy pokojach dzieci? Najprostszym rozwiązaniem jest rezygnacja z gładzi gipsowych na rzecz tynków glinianych, które są całkowicie przyjazne dla środowiska i użytkownika. Poniżej jeszcze kilka specjalistycznych produktów, które mogą zastąpić tradycyjne gładzie:

Gotowa gładź w wiaderku → gotowa gładź wapienna Calcea

Masa szpachlowa → gładź wapienna Calcea

Gładź finiszowa → tynk gliniany wykończeniowy SanreMo

Gładź polimerowa → gładź wapienna zbrojona włóknami

PODSUMOWANIE

Dopiero po przejrzaniu pełnej listy naturalnych zamienników materiałów budowlanych staje się jasne, ile niepotrzebnych oparów i substancji chemicznych znajduje się w "zwykłym" domu. Każda pozytywna zmiana ma znaczenie, ale szczególnie korzystny dla domowego mikroklimatu jest kompletny system — aby go wspólnie zaplanować, zapraszamy do kontaktu:

 722 322 277

 kontakt@unibuild.pl

 <https://unibuild.pl>

ODWIEDŹ HURTOWNIĘ
NATURALNYCH MATERIAŁÓW
BUDOWLANYCH UNIBUILD